ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ФАХОВИЙ БІЗНЕС-КОЛЕДЖ РІК ЗАСНУВАННЯ - 1966

Відділення бакалаврської підготовки

Кафедра фінансового моніторингу та підприємництва

СИЛАБУС

Базова інформація про дисципліну	
Назва дисципліни	AF129 Фінансовий облік / Accounting
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Галузь знань	D «Бізнес, адміністрування та право»
Спеціальність	D1 «Облік і оподаткування»»
Освітня програма	Облік і аудит
Семестр	3
Курс	2 (зі скороченим терміном навчання на базі ОКР фаховий молодший бакалавр) 3 (повний термін навчання)
Анотація курсу	**Мета:** формування знань з організації та методології ведення бухгалтерського (фінансового) обліку на підприємстві. **Завдання:** вивчення раціональних методів фінансового обліку в ринкових умовах господарювання, правильного відображення господарських операцій на рахунках фінансового обліку, внесення записів до облікових регістрів, формування навичок використання фінансової звітності для контролю та аналізу господарської діяльності. **Предмет:** нормативна база і методика фінансового обліку господарських операцій.
Сторінка курсу в MOODLE	http://78.137.2.119:2929/course/view.php?id=1006
Мова викладання	українська
Лектор курсу	Шільвінська Ольга Леонардівна канали комунікації: СНД «Moodle»: повідомлення в чаті E-mail: Sh.olga1976@ukr.net
Місце дисципліни в освітній програмі	
Освітня програма	http://csbc.edu.ua/documents/otdel/oop_oo25.pdf
Перелік загальних компетентностей (ЗК)	ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК03. Здатність працювати в команді. ЗК04.Здатність працювати автономно. ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Перелік спеціальних компетентностей (СК)	СК03. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення. СК04. Застосовувати знання права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів господарювання.
Перелік програмних результатів навчання	ПР02. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково- аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств. ПР03. Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності. ПР04. Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень. ПР05. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств. ПР06. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.
Опис дисципліни	
Структура навантаження на студента	Загальна кількість годин – 120 Кількість кредитів – 4 Кількість лекційних годин – 22 Кількість практичних занять – 23 Кількість годин для самостійної роботи студентів – 75 Форма підсумкового контролю – залік
Методи навчання	Словесні (дискусія, самостійна з джерелами інформації, науково-популярна розповідь, інформаційна, проблемна лекція); Наочні (презентаційні повідомлення); Практичні (дослідницький, проектний метод); Інтерактивні методи (фокус-групи, метод кейсів, «мозкового штурму», ситуаційного аналізу, контент-аналіз, практичні тренінги, проведення майстер-класів).

Зміст дисципліни	
Тема 1. Основи побудови бухгалтерського (фінансового) обліку	Сутність та призначення бухгалтерського (фінансового) обліку. Правове регулювання фінансового обліку в Україні. Облікова політика підприємства.
Тема 2. Облік грошових коштів	Економічна сутність грошових коштів. Касові операції та порядок їх ведення. Первинні, облікові та звітні документи з касових операцій. Облік касових операцій у національній та іноземній валюті. Порядок одержання грошових коштів готівкою у банку і здавання до банку. Порядок відкриття та використання рахунків у банках. Облік операцій на рахунках у банках. Форми безготівкових розрахунків в Україні.
Тема 3. Облік дебіторської заборгованості	Економічна сутність дебіторської заборгованості та її види. Облік розрахунків за довгостроковою та поточною дебіторською заборгованістю. Документування та облік розрахунків з покупцями і замовниками. Порядок створення і використання резерву сумнівних боргів. Облік розрахунків із підзвітними особами. Облік розрахунків за претензіями та відшкодуванням завданих збитків. Облік розрахунків з іншими дебіторами.
Тема 4. Облік основних засобів та нематеріальних активів	Економічна сутність засобів виробництва та їх роль в економічному розвитку країни. Характеристика необоротних активів підприємства. Визнання основних засобів як активів підприємства. Класифікація і первісна оцінка основних засобів. Характеристика рахунків, в межах яких здійснюється синтетичний та аналітичний облік основних засобів. Інвентарний облік наявності і руху основних засобів. Шляхи надходження основних засобів. Документальне оформлення та облік операцій з надходження основних засобів. Економічна сутність амортизації основних засобів. Методи та методика нарахування амортизації основних засобів. Облік амортизації і зносу основних засобів. Причини та напрями вибуття основних засобів. Документальне оформлення операцій зі списання основних засобів. Поняття, визначення та економічна сутність нематеріальних активів, їх склад і види. Нормативно-правове регулювання обліку нематеріальних активів. Характеристика рахунків з обліку нематеріальних активів. Документальне оформлення надходження та первісна оцінка нематеріальних активів. Облік процесу придбання і створення нематеріальних активів. Амортизація нематеріальних активів, визначення строку використання окремих об’єктів нематеріальних активів. Документальне оформлення та облік вибуття і списання нематеріальних активів.
Тема 5. Облік виробничих запасів	Економічна сутність запасів і завдання обліку. Визнання запасів як активів підприємства. Класифікація запасів. Первісна оцінка виробничих запасів. Матеріально-відповідальні особи та порядок

	документального оформлення матеріальної відповідальності. Документальне оформлення та облік надходження виробничих запасів. Облік виробничих запасів на складі і в бухгалтерії. Методи оцінки використаних запасів. Особливості обліку малоцінних та швидкозношуваних предметів (МШП).
Тема 6. Облік витрат виробництва та готоваої продукції	Витрати виробництва та їх економічна сутність. Визначення, визнання та класифікація витрат на виробництво. Собівартість як економічна категорія ринкової економіки. Основні етапи обліку витрат виробництва. Методи калькулювання собівартості продукції. Синтетичний облік виробничих витрат: характеристика рахунків 23 „Виробництво", 90 „Собівартість реалізації", 91 „Загальновиробничі витрати", рахунків 8 класу. Аналітичний облік виробничих витрат: за видами виробництв, за статтями калькуляції, за елементами витрат. Оцінка та облік незавершеного виробництва. Поняття, класифікація та оцінка готової продукції. Порядок формування первісної вартості готової продукції. Документування господарських операцій, пов'язаних з рухом готової продукції. Характеристика рахунку з обліку готової продукції. Облік браку продукції. Облік напівфабрикатів власного виробництва.
Тема 7. Облік власного капіталу	Капітал та його сутність. Шляхи формування власного капіталу. Характеристика складових власного капіталу. Облік формування та змін зареєстрованого (пайового) капіталу на підприємствах різних форм власності й організаційно-правових форм господарювання. Особливості обліку додаткового та резервного капіталу. Облік нерозподіленого прибутку та його використання. Особливості обліку неоплаченого і вилученого капіталу. Облік забезпечення майбутніх витрат і платежів. Облік цільового фінансування та цільових надходжень.
Тема 8. Облік зобов'язань	Позичковий капітал, його сутність і роль у господарській діяльності. Визнання, класифікація та оцінка зобов'язань. Загальна схема обліку довгострокових зобов'язань. Облік зобов'язань за кредитами банків. Облік довгострокових фінансових зобов'язань. Загальна схема обліку поточних зобов'язань. Облік зобов'язань за розрахунками з постачальниками за товари, роботи, послуги. Облік розрахунків за іншими операціями.
Тема 9. Облік праці та її оплати	Заробітна плата, її суть та форми. Склад фонду оплати праці. Методика розрахунку суми заробітної плати за різних форм і систем оплати праці. Утримання із зарплати. Нарахування єдиного соціального внеску на фонд оплати праці працівників підприємства. Документування та відображення розрахунків з оплати

	праці в системі рахунків бухгалтерського обліку.
Тема 10. Облік доходів та витрат діяльності підприємства	Поняття доходів та їх класифікація. Характеристика НП(С)БО 15 „Доходи”. Облік доходів від звичайної діяльності: доходи (виручка) від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг; інші операційні доходи; доходи від фінансової діяльності; доходи від іншої діяльності. Поняття витрат звітного періоду та їх класифікація. Характеристика НП(С)БО 16 „Витрати”. Облік витрат операційної діяльності: поняття та склад адміністративних витрат, витрат на збут, інших операційних витрат. Поняття, склад та облік фінансових витрат. Облік витрат іншої діяльності .
Тема 11. Облік фінансових результатів діяльності підприємства	Поняття фінансових результатів та порядок їх формування. Характеристика рахунку 79 „Фінансові результати”. Порядок нарахування податку на прибуток. Нерозподілений прибуток (непокритий збиток) та порядок його використання (покриття). Характеристика рахунка 44 „Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)”.
Тема 12. Фінансова звітність підприємства	Об’єктивна необхідність звітності як джерела інформації про діяльність суб’єктів господарювання. Сутність звітності та її значення. Мета складання фінансової звітності. Користувачі фінансової звітності. Склад та елементи фінансової звітності. Якісні характеристики та елементи фінансової звітності. Принципи підготовки фінансової звітності. Порядок подання й оприлюднення фінансової звітності. Характеристика основних форм фінансової звітності.
Політика дисципліни	
Політика відвідування	Регулярне відвідування всіх видів занять, своєчасність виконання самостійної роботи. За об’єктивних причин студент може отримати індивідуальний графік навчання за погодженням із керівником курсу, завідувачем ЦК та завідувачем відділення.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Академічна доброчесність	У випадку недотримання політики академічної доброчесності (плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво) передбачено повторне проходження оцінювання.
Використання ШІ	Використання ШІ під час виконання завдань регламентується Політикою «Використання ШІ в освітньому процесі ЧДБК» Завдання мають маркування регламенту використання ШІ.
Підсумковий контроль	І Диференційний залік у кінці семестру за результатами поточної успішності

Система оцінювання

Система оцінювання підсумкової успішності студентів поділяється на **поточний контроль** та **семестровий контроль**.

Поточний контроль здійснюється протягом семестру і охоплює всі види аудиторної роботи (практичні, семінарські заняття) та виконання індивідуальних завдань. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за цей вид контролю, становить 100.

Підсумковий контроль

Відбуватися у формі диференційного заліку

Розрахунок підсумкової оцінки

Для предметів із заліком: Підсумкова оцінка базується виключно на балах, накопичених протягом семестру (**S**). Ваговий коефіцієнт у цьому випадку становить **1**.

Формула: O=S×1

Види навчальної роботи	**Загальна кількість балів**
Усні відповіді за темами 3 по 4 балів	12
Практична робота за темами 10 по 4 балів	40
Модульні контрольні (2 к.р. по 9 балів)	18
Індивідуальна самостійна робота (розрахункова робота)	30
Разом	**100**

Критерії оцінювання для кожного виду навчальної роботи

Критерії оцінювання усних відповідей:

4 б. Відповідь повна, логічна, послідовна, з використанням практичних прикладів.

3 б. Відповідь в основному правильна, але менш повна чи містить незначні неточності або пропущені деталі.

2 б. Відповідь неповна, частково розкрита, без аргументації та прикладів.

1 б. Відповідь не розкриває суті питання, з істотними помилками, без аргументації та прикладів, студент може частково пояснити матеріал тільки після значної допомоги викладача.

0 б. Відсутня будь-яка відповідь, студент відмовляється або не здатен відповісти.

Критерії практичних робіт:

4 б. Завдання виконане повністю, без помилок; усі бухгалтерські проведення відповідають стандартам обліку; таблиці, звіти, первинні документи оформлені правильно.

3 б. Завдання виконане правильно, але з несуттєвими помилками чи неточностями; оформлення в цілому відповідає вимогам.

2 б. Завдання виконане частково, є суттєві помилки у розрахунках або проведеннях; логіка дотримана частково.

1 б. Завдання виконане менше ніж наполовину, більшість операцій неправильні, в оформленні документів допущені значні недоліки.

0 б. Робота відсутня або взагалі не виконана.

Критерії оцінювання модульних робіт

Завдання	Максимальний бал	Критерії оцінювання
Теоретичне питання	2	2 б. – відповідь повна, логічна, правильна; 1 б. – відповідь часткова, поверхова, з неточностями; 0 б. – відповідь відсутня або зовсім неправильна.
Тести (10 завдань)	3	3 б. - 9–10 правильних відповідей;

		2,5 б. - 7–8 правильних відповідей; 2 б. - 5–6 правильних відповідей; 1 б. - 3–4 правильних відповідей; 0,5 б. - 1–2 правильних відповідей; 0 б. – немає правильних відповідей.	
Задачі (2 завдання)	4	4 б. – обидві задачі правильно розв'язані; 3 б. – одна задача правильна, друга з помилками або неповна; 2 б. – обидві задачі частково виконані, з помилками; 1 б. – є лише спроба виконати одну задачу; 0 б. – задачі не виконані.	
Загальна кількість балів	9		

Критерії оцінювання індивідуальних робіт (розрахункової роботи)

Завдання (30 балів)	10 балів	9-8 балів	7-6 балів	5-3 балів	2-0 балів
1. Визначення фінансового результату (з кореспонденцією рахунків і первинним документом)	Правильний фінансовий результат, усі проведення вірні, первинний документ зазначено	Фінансовий результат правильний, 1–2 незначні помилки в проведеннях чи первинних документах	Є помилки у результаті або проводках, але логіка збережена, документ частково правильний	Результат неправильний, більшість проведень помилкові, документ відсутній/невірний	Завдання не виконане або виконане хаотично
2. Оборотно-сальдова відомість	Складена правильно, залишки збалансовані	Є дрібні неточності, але баланс сальдо збережено	Помилки у кількох статтях, результат частково правильний	Значні помилки, структура відомості порушена	Не складена або повністю неправильна
3. Баланс	Оформлений і складений правильно	1–2 несуттєві помилки, баланс зійшовся	Є суттєві помилки в статтях, але структуру видно	Актив не дорівнює пасиву, суттєві помилки	По суті не заповнений або відсутній

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Бали	Зміст
90-100 відмінно	**Бездоганна підготовка в широкому контексті.** Здобувач виявляє глибокі, системні знання навчального матеріалу, вільно орієнтується в першоджерелах та додатковій літературі, демонструє творчий підхід, аналітичне мислення та здатність застосовувати набуті компетентності в нестандартних ситуаціях.
80-89 дуже добре	**Повні знання, міцні вміння.** Здобувач володіє навчальним матеріалом у повному обсязі, впевнено застосовує практичні навички, вільно виконує передбачені програмою завдання, проте припускається несуттєвих неточностей або незначних помилок при викладенні окремих питань
70-79 добре	**Хороші знання та вміння.** Здобувач грамотно та по суті викладає матеріал, демонструє достатній рівень засвоєння практичних навичок, але припускається деяких неточностей у формулюваннях або має невеликі труднощі під час самостійного виконання складних завдань.
65-69 задовільно	**Задовільні знання, стереотипні вміння.** Здобувач знає основний навчальний матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання,

	вирішує завдання за готовим алгоритмом (шаблоном), проте має прогалини в деталях та припускається помилок при самостійних висновках.
60-64 достатньо	**Виконання мінімальних вимог діяльності в стандартних умовах.** Здобувач демонструє засвоєння лише базового рівня матеріалу, спроможний виконувати лише найпростіші завдання в стандартних (знайомих) умовах під керівництвом викладача.
35-59 незадовільно	**Слабкі знання, відсутність вмінь.** Здобувач володіє лише фрагментарними знаннями, не здатний системно викласти матеріал чи застосувати вміння на практиці. Потрібне повторне складання (перескладання) для досягнення мінімального рівня.
1-34 незадовільно	**Необхідний повторний курс.** Здобувач демонструє повну відсутність необхідних знань та вмінь, що унеможливлює складання заборгованості без повторного вивчення навчальної дисципліни

Список рекомендованих джерел

1. Блакита Г.В., Ромашевська Н.О. Бухгалтерський облік. Практикум: навчальний посібник. / Г.В. Блакита, Н.О. Ромашевська. - К.: Центр учбової літератури, 2023. 152 с.
2. Верига Ю.А. Бухгалтерський облік: навчальний посібник. / Ю.А. Верига, М.О.Виноградова, Т.В. Гладких [та ін.]. - К.: Центр учбової літератури, 2021. 520 с.
3. Верхоглядова Н.І. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика: навчально-методичний посібник. / Н.І. Верхоглядова, В.П. Шило, С.Б. Ільїна [та ін.]. - К.: Центр учбової літератури, 2021. 536 с.
4. Голуб Н.О. Бухгалтерський облік: курс лекцій. / Н.О. Голуб, С.О. Кучеркова. Запоріжжя: ТДАТУ, 2024. 208 с.
5. Гордієнко Н.І. Фінансовий облік: навч. посіб. / Н.І. Гордієнко; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О.М. Бекетова. – 3-тє вид., перероб. і допов. – Харків: ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2023. 288 с.
6. Іщенко Я.П. Фінансовий облік 2: підручник / Я.П. Іщенко, О.А. Подолянчук, Н.І. Коваль. - Вінниця: Видавництво ФОП «Кушнір Ю. В.», 2021. 396 с.
7. Краєвський В.М. Фінансовий облік: навч. посіб./ В.М. Краєвський, О.П. Колісник, Н.В. Гуріна [та ін.]. – Ірпінь: Державний податковий університет, 2022. 616 с.
8. Крисоватий А.І. Бухгалтерський облік та оподаткування: підручник / за заг. ред. проф. А.І. Крисоватого та проф. В.М. Панасюк. - Тернопіль: ЗУНУ. В-во «Економічна думка», 2024. 637 с.
9. Крупка Я.Д. Фінансовий облік: підруч. / Я.Д. Крупка, З.В. Задорожний, П.Н. Денчук [та ін.]. – 4-тє вид. [доп. і перероб.]. – Тернопіль: ЗУНУ, 2024. 490 с.
10. Лобода Н.О., Чабанюк О.М. Бухгалтерський облік: у схемах і таблицях: навч. посіб. 2-ге вид. / Н.О. Лобода, О.М. Чабанюк. - Київ: Алерта, 2024. 217 с.
11. Орлова В.К. Костецька Л.А. Фінансовий облік: навчальний посібник. / В.К. Орлова, Л.А. Костецька. - К.: Центр учбової літератури, 2021. 510 с.
12. Панасюк В.М. Бухгалтерський облік: від знань до компетентностей: навчальний посібник для дистанційного навчання. / В.М. Панасюк, Є.К. Ковальчук, І.В. Мельничук [та ін.]. – Тернопіль, 2021. 390 с.
13. Плаксієнко В.Я. Облік. Оподаткування та аудит: навчальний посібник. / В.Я. Плаксієнко, Ю.А. Верига, В.А. Кулик. - К.: Центр учбової літератури, 2021. 509 с.

14. Рязанова Н.О. Бухгалтерський облік: навчально-методичний посібник. / Н.О. Рязнова. - Старобільськ: ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2022. 287 с.
15. Романів Р.В., Денчук П.Н., Починок Н.В. Фінансовий облік: схеми документообороту, приклади, задачі, тести: навчальний посібник; 3-тє видання доп. і перероб./ Під заг. ред. Р.В.Романіва. ЗУНУ (електронне видання), 2025. 221 с.
16. Садовська І.Б. Бухгалтерський облік: навчальний посібник. / І.Б. Садовська, Т.В.Божидарник, К.Є. Нагірська. - К.: Центр учбової літератури, 2023. 688 с.
17. Слюсаренко В.Є. Практикум з бухгалтерського обліку: навчальний посібник. / В.Є. Слюсаренко. - К.: Центр учбової літератури, 2024. 388 с.

Інтернет ресурси

1. Бібліотека бухгалтерського обліку: URL: http://www.pro-u4ot.info – Назва з екрана.
2. Бухгалтер 911: URL: https://buhgalter911.com/uk – Назва з екрана.
3. Бухгалтерський словник URL: https://document.vobu.ua/buhoblik/buhslovnyk – Назва з екрана.
4. Все про бухгалтерський облік. Всеукраїнська професійна газета: URL: https://gazeta.vobu.ua/ – Назва з екрана.
5. Дебет-Кредит: Український бухгалтерський портал: URL: https://dtkt.ua/ – Назва з екрана.
6. Верховної Ради України: офіційний сайт: URL: http://www.rada.gov.ua – Назва з екрана.
7. Державна податкова служба України: офіційний сайт: URL: https://tax.gov.ua – Назва з екрана.
8. Найповніша бібліотека безпечних рішень бухгалтера за темами бухобліку, податків та права: URL: https://uteka.ua/ua?utm_source=chatgpt.com – Назва з екрана.